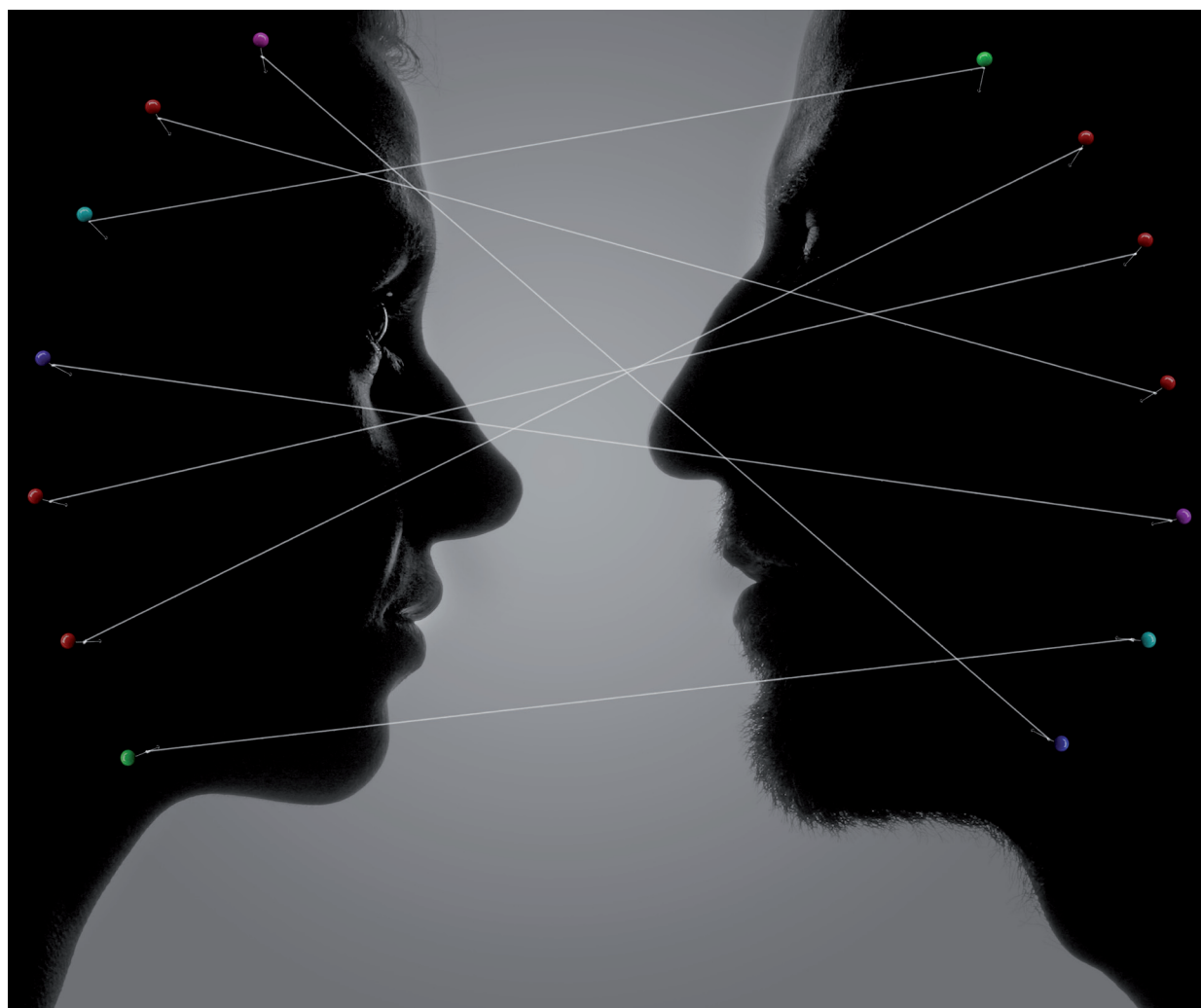

FESTIWAL SPOIWA KULTURY

SZCZECIN 2-4 LIPCA 2009

Miasto koduje w sobie sekretny, przedustawny plan. Istnieją w nim przestrzenie równoległe każąc wątplić w namacalną strukturę materii. Tutaj, między trwającym, a potencjalnym, zachodzą delikatne wewnętrzne procesy, interferencje wyznaczające punkty styeczne, pola napięć, przeciwstawne wektory i linie powrotów. Percepcja miejskich przestrzeni równoległych to efemeryczna koniunkcja zdarzeń, miejsc, ich mieszkańców i jednostkowych historii. Nie mierzalna, lecz intuicyjna, doświadczana bardziej niż wyuczona.

Chcemy, aby tegoroczna edycja festiwalu, który od dziesięciu lat wrasta w tkankę miasta, była próbą odwzorowania takiej właśnie pulsującej topografii - niejednorodną, wieloznaczną opowieścią o mieście. Stąd też duża ilość akcji, niekiedy sytuowanych w zaskakujących na pierwszy rzut oka przestrzeniach; stąd rozpiętość geograficzna - od Niebuszewa po lewej stronie Odry, po ciągle intrygującą Łasztownię, wraz z rzeką zszywającą nieregularnym ściegiem obie strony; stąd próby poszukiwań osi miasta, która nie dzieli, lecz scala, orientując podług siebie przestrzeń.

Interesuje nas miasto jako pewien złożony, ale spójny organizm, nie ograniczony jedynie do ulicy, która jest jego najbardziej zewnętrznym wyrazem. Intrygują ślady, linie papilarne i związki zachodzące między zjawiskami kulturowymi, społecznymi i architektonicznymi. To, jak przenikają się wzajemnie, jak na siebie wpływają mikro zdarzenia, interakcje zachodzące zarówno na reprezentacyjnych placach jak i w domach, warsztatach i małych opuszczonych podwórkach. Wszelkie ukryte łączniki, spoiwa...

Dlatego realizując ideę, którą wyraża także nazwa festiwalu, staramy się w tak zdefiniowanej przestrzeni prezentować - obok planowanych na dużą skalę akcji teatralnych i spektakli plenerowych - działania obliczone na intymną niemal bliskość, obok awangardowych koncertów - muzykę etniczną i rytualną, warsztaty pozwalające na bezpośredni kontakt z wykonawcą oraz projekty balansujące na pograniczu różnych kierunków.

Sztuka ma być tu również pretekstem, a artysta katalizatorem wywołującym lub ukazującym w danym miejscu i czasie relacje, który w dodatku sam też podlega przemianie...

Teatr KANA

PRZESTRZENNY ZAPIS CZASU

„Miasto tworzy rozpięta w czasie minionym przestrzeń symboliczna, którą mieszkańcy wypełniają swoimi wartościami.”

Piotr Bogdanowicz

Etymologicznie słowo „miasto” jest bliskoznaczne słowu „miejsce”, zarówno w językach słowiańskich, jak i innych językach europejskich pochodzenia romańskiego lub germańskiego. Stąd można sądzić, że pojęcie miasta wiąże się bardzo z sensem istnienia miejsca. Na przestrzeni wieków, poszczególne społeczności, wnosząc własne zwyczaje, tradycję, kulturę i sztukę tworzyły spektrum środowisk miejskich, prezentujących indywidualny charakter przestrzeni - tworzyły sekwencje miejsc. Tymczasem postępująca urbanizacja stref podmiejskich, odbywająca się żywiołowo i nieraz zupełnie bezplanowo, zaciera fizjonomię i mentalne granice miast - miasta zaczynają przybierać wymiar regionalny w realnej przestrzeni fizycznej. Socjolodzy obserwując panujące w globalnym świecie zjawiska sformułowali określenie „być wśród niczego” lub być „nigdzie” - czyli w pozbawionych cech indywidualnych „nie-miastach” lub „nie-miejscach” - co odzwierciedla brak poczucia identyfikacji z przestrzenią, gdziekolwiek jesteśmy. Oczywiście jest, że dzisiejsze wielkie miasta mogą oferować jedynie pojedyncze miejsca i nie mogą już być „miejscem” same w sobie. Czy wobec tego potrafimy współcześnie tworzyć miejsca w mieście i jakie warunki muszą być spełnione, aby one powstały? Jak na to wskazuje wiele przykładów zrealizowanych w ostat-

nich kilkudziesięciu latach zespołów urbanistyczno-architektonicznych, nie radzimy sobie z tym problemem. Nie potrafimy stworzyć przestrzeni witalnych, stymulujących aktywność jej użytkowników, charakteryzujących się specyficzną „radiacją” - atmosferą genius loci (ducha miejsca). Należy wziąć pod uwagę, iż na niematerialną płaszczyznę postrzegania miasta rzutują zdarzenia w realnej przestrzeni fizycznej, które mogą mieć fundamentalne znaczenie w budowaniu tożsamości miejsc. Ewa Rewers twierdzi, iż pamięć jest jednym z najważniejszych tworzyw, z których tkana jest miejska tożsamość:

(...) Jeśli jednak pamięć w strukturze miejskiej pełni funkcję świadomości miasta, to stosując ją, czyli ustalając relacje między treściami tej pamięci oraz fragmentami przestrzeni miejskiej, docieramy do tego, co w mieście indywidualne, do jego

architektury, która jest formą miejskiej indywidualności. Indywidualne akty twórcze, architektura miasta jako

Scena z projektu „Łasztownia/Lastadie - w poszukiwaniu tożsamości miejsca” realizowanego przez Teatr Kana w 2006 roku.

sztuka, przechodząc przez selekcję dokonującą się na gruncie pamięci kolektywnej, nadają formę oryginalności locus - widzimy je jednocześnie jako zdarzenie i jako formę. (...)

Prawdziwa więź z miejscem powstaje poprzez nawarstwienie się emocji związanych z fizyczną i metafizyczną sferą jego doświadczania. Przestrzeń miejska pełna jest minionych zdarzeń mniejszej i większej wagi, dramatów pojedynczych postaci i takich, w których uczestniczyły tłumy; wydarzeń, które nie zapisały się w historii i wydarzeń, które odcisnęły piętno na wyglądzie i funkcjonowaniu przestrzeni miasta.

Współudział sztuki publicznej w odnowie środowiska miejskiego uważany jest aktualnie za jedną z najważniejszych jej funkcji, przy czym w dużej mierze zmieniły się kryteria jej „zaistnienia” w danym miejscu. Punkt ciężkości z koncentracji jedynie na aspektach estetycznych przesunął się w kierunku problematyki społecznej; sztuka jako dzieło przetrwała się w ciąg zdarzeń; stałe instalacje zastąpiono interwencjami czasowymi; priorytet dla

źródła znaczeń (dzieła) zastąpiła percepcja interpretacji na miejscu, z uwzględnieniem zmysłów słuchu, powonienia i dotyku, a autonomia autorskiego dzieła przetrwała się w ekspansję i współpracę wielu uczestników procesu. Wiele przedsięwzięć artystycznych ma charakter sztuki efemerycznej. Szereg ciekawych projektów, które dotyczyły nie tylko zabytkowych dzielnic, czy dzielnic nieakceptowanych przez mieszkańców (blokowisk), ale też zupełnie nowych zespołów, miało miejsce w Europie i na świecie, gdzie celem było oswojenie mieszkańców z ich środowiskiem zamieszkania i wytworzenie się więzi z miejscem.

W Europie sztuka publiczna jest na razie domeną krajów dawnego bloku zachodniego - w Polsce przebijają się bardzo powoli. Dostrzeżono wprawdzie potrzebę tworzenia atrakcyjnych przestrzeni publicznych, a także do świadomości decydentów powoli dociera fakt, iż miasta najlepiej promują się na zewnątrz poprzez kulturę - jednakże nie podejmuje się kompleksowych przedsięwzięć dotyczących inwestycji w przestrzeni miejskiej, gdzie obok urbanistów, architektów i architektów krajobrazu włączeni byłiby artyści.

Oddajmy głos artystom...

dr inż. arch. Helena Freino

SZCZECIN KANDYDATEM DO TYTUŁU: **EUROPEJSKA STOLICA KULTURY 2016**

LA CARAVANE DU ZOUBLISTAN

WARSZTATY RYTUALNYCH TAŃCÓW I ŚPIEWÓW ZOUBLI-
STAŃSKICH oraz warsztaty rytmiczne oparte o improwizację grupową.
Warsztat ma charakter otwarty – nie wymaga od uczestników specjalnego
przygotowania. Dla dorosłych i dla dzieci.

WAGOGO MIRUNGU

WARSZTAT TAŃCA AFRYKAŃSKIEGO

Taniec którego będą uczyć artyści z Tanzanii oryginalnie pochodzi z połu-
dniowych wyzn tego kraju, zamieszkałych przez etniczną grupę Wayao.
Ma on charakter odświętny i jest połączony ze sztuką opowiadania, mimu
i śpiewu. Warsztat jest skierowany do osób zainteresowanych tańcem.

WARSZTAT GRY NA BĘBNACH

Nauka różnych tanzańskich tradycji bębniarskich. Ponadto członkowie
zespołu mogą także pokazać podstawy gry na ilimbie i różnych afrykańskich
instrumentach strunowych. Warsztat skierowany jest do osób posiadających
doświadczenie w grze na bębnach. Uczestnicy proszeni są o przyniesienie
instrumentów.

ANDRZEJ BOJ WOJTOWICZ

WARSZTAT „MALOWANE DUCHEM”

Warsztat uczy skupienia, koncentracji, otwarcia na ciszę i na samego siebie
jako podstaw do realizacji malarskiej. Jest skierowany do młodzieży, nie
wymaga przygotowania plastycznego.

MARIA STAFYNIAK I PAWEŁ KULA

WARSZTAT FOTOGRAFICZNY

Warsztaty dotyczą zjawisk, które składają się na wynalazek fotografii i fil-
mu. W trakcie zajęć wybierzemy się w podróż w przeszłość, aby dowiedzieć
się w jaki sposób prawie 200 lat temu robiono zdjęcia i filmy animowane.
Spróbujemy także narysować obrazek przy pomocy lusterka i soczewki oraz
zobaczymy świat do góry nogami w kamerze otworkowej. Warsztat skiero-
wany jest do dzieci w wieku 8-15 lat.

Obowiązują wcześniejsze zapisy na warsztaty:
Biuro Teatru Kana, tel. (91) 433 03 88

Maria Stafyński i Paweł Kula uczą magii fotografii i zjawisk optycznych.

Nakładające się na siebie obrazy tworzą „zbiorowy portret” miasta.

TWARZE SZCZECINA

Andrzej Boj Wojtowicz jest artystą znanym z realizacji projektów malarskich
wchodzących w głęboki, podbudowany zaplecem literackim i filozoficznym
dialog z tradycją, a także z niekonwencjonalnych działań performatywnych.
Jego akcja to kolejna, podjęta w ramach Festiwalu SPOIWA Kultury, próba
„rozmowy” z Placem Grunwaldzkim – miejscem, w którym niedługo Teatr
Strefa Cisy zlokalizował „bijące serce miasta” i w którym, podczas ostat-
niej edycji, Willen Schulz usłyszał „muzykę miasta”. Przez całe piątkowe po-
południe powstawać tam będzie zbiorowy portret mieszkańców Szczecina.
Artysta zaprosi przechodniów do pozowania - z nakładających się na siebie
portretów pojedynczych ludzi powstanie „obraz miasta”, ukazujący jego te-
rażniejszość budowaną z anonimowych biografii i twarzy jego mieszkańców.

MAŁA EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

Rozmyślania nad programem

Podjęliśmy się trudnego zadania. Do po-
łowy przyszłego roku (tj. do końca czer-
ca 2010) musimy opracować, zredagować
i przekazać do organizatorów konkursu
a p l i k a c j ę - zgłoszenie Szczecina do
tytułu: Europejska Stolica Kultury 2016.
Aplikacja ta składać się będzie z koncepcji
ideowej i szczegółowego programu obcho-
dów Europejskiej Stolicy Kultury w 2016
roku. Dzień po dniu, miesiąc po miesiącu.
Ponadto częścią aplikacji będzie również
strategia finansowania obchodów, logisty-
ki, strategia przygotowania infrastruktury,
strategia trwałości zmian, jakie nastąpią.
Będziemy musieli udowodnić, że mamy
nowatorski pomysł, unikalną ideę, gwa-
rancję wysokiego poziomu artystycznego.
A przy tym, że projekt ma wymiar euro-
pejski, obywatelski, i że jest innowacyjny.
Ocenia nas za szansę na zmianę, jaka się
dzięki tym obchodom dokona w Szczeci-
nie - zmianę nie tylko w infrastrukturze,
czy rozwiązaniach organizacyjnych, ale
zmianę w głowach Szczecinian. Zmianę
mentalną.
Pracujemy intensywnie. Założyliśmy
Obserwatorium Kultury; rozpoczęły się
szkolenia, pozyskiwanie Konsultantów
ESK, zapraszamy coraz większe grono
ekspertów. Musimy z dziesiątków, setek
pomysłów i projektów ułożyć harmonijny
kształt. I kiedy myślę o programie Festi-
walu SPOIWA Kultury, wydaje mi się on
właśnie takim modelowym programem
obchodów ESK. Gdyby go powiększyć
stokrotnie, mielibyśmy prawie gotowy
plan na 2016 rok. Proponuję popatrzmy na
Spoiwa Kultury w ten sposób - to przecież
taka mała Europejska Stolica Kultury...

Marek Sztark

NA PRZEKÓR GRANICY

*Potrzeba wzajemnych kontaktów pomiędzy kulturami istniała od zawsze,
zaś ciekawość świata pozwalała nie tylko na odkrywanie „nieznanego”, ale
również na niwelowanie uprzedzeń i niejasnych domysłów na temat „obcego”.*

Choć mieszkamy tak blisko, wciąż
niewiele mamy trwałych kontaktów
z sąsiadami zza zachodniej granicy.
Dlatego, aby poprawić wzajemne
relacje, Ośrodek Teatralny Kana
wraz z Ośrodkiem Poszukiwań
Twórczych schloss broellin e.V.
w Broellinie koło Pasewalku stwo-
rzył projekt o nazwie „Transkultura”.
Jego głównym założeniem jest
nie tylko pogłębienie współpracy
pomiędzy Ośrodkami, ale także uła-
twienie mieszkańcom Euroregionu
po obu stronach granicy udziału
w wydarzeniach przez nie organi-
zowanych. Dlatego też 4. lipca, w fi-
nałowym dniu Festiwalu, zostaną
zorganizowane specjalne autobusy,
które przywiozą do Szczecina wi-
dzów z takich miast jak: Greifswald,
Anklam, Ückeründe, Eggesin,
Torgelow, Pasewalk, Löcknitz po

stronie niemieckiej oraz: Czaplinek,
Złocieniec, Drawsko Pomorskie, Wę-
gorzyno, Chociwel po stronie polskiej.
W ramach „Transkultury” prze-
widziane są również różnego typu
warsztaty artystyczne oraz Spotkanie
Partnerskie organizacji kulturalnych
i animatorów kultury z Meklem-
burgii Pomorza Przedniego oraz
Pomorza Zachodniego. Następnym
wydarzeniem, na które zaprosimy
mieszkańców obu regionów, będzie
Interdyscyplinarny Festiwal Warsztato-
wy „specific site seeing” realizowany
przez Schloss Broellin, którego finało-
we pokazy odbywać się będą w dniach
28-30 sierpnia w Broellinie.

Projekt „Transkultura” objęty jest pa-
tronatem Honorowego Konsula Repu-
bliki Federalnej Niemiec w Szczecinie
Bartłomieja Sochańskiego.

MECENAT I PATRONAT HONOROWY

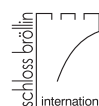
SZCZECIN
KANDYDATEM DO TYTUŁU:
**EUROPEJSKA STOLICA
KULTURY 2016**

DOFINANSOWANIE PROJEKTU TKANKA MIASTA - NIEBUSZEWO

PARTNERZY I PRZYJACIELE

SPONSORZY

PATRONAT MEDIALNY

ORGANIZATOR

BIURO FESTIWALU
Ośrodek Teatralny Kana
pl. św.św. Piotra i Pawła 4/5,
70-521 Szczecin
tel. 91 4330388, tel./fax 91 4341561
info@kana.art.pl
www.kana.art.pl

Tłumaczenia festiwalowe: Jan Tage Kühling, Andrzej Wojtasik, Torsten Salzer

Teatr Kana składa szczególne podziękowania za pomoc
i życzliwość pracownikom Portu Rybackiego GRYF i firmy BSC.

**Stowarzyszenie Teatr Kana Uniwersytet Szczeciński
serdecznie dziękuje wszystkim,
którzy przekazali 1% podatku
na Festiwal SPOIWA KULTURY.**

Dodatek specjalny wydany dzięki uprzejmości „Kuriera Szczecińskiego” - patrona
medialnego Festiwalu SPOIWA Kultury. Przygotowanie: Ośrodek Teatralny Kana.
Autorzy tekstów: Martyna Głowacka, Rafał Foremski, Katarzyna Kułakowska, Marta
Poniatowska, Agata Ptasznik, Janusz Turkowski, Anna Wiejak.
Projekt i przygotowanie do druku: Tomasz Tarnowski